අම්බස්ථල චෛත්‍යය

ඉන්දු - ශ්‍රී ලංකා මූලාශ්‍ර සනාථකරන මහින්දාගමනයේ ඓතිහාසිකත්වය

සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් වසර දෙසිය තිස් හයකට පසු සිරිලංකට මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ වැඩම කිරීමේ ඓතිහාසික සිදුවීම සනාථ කරන ශ්‍රී ලංකාවේ හා ඉන්දියාවෙන් ලබා ගත හැකි මූලාශ්‍ර පිළිබඳ විමසුමකි.

ලංකා සමාජයේ සිදු වූ මහා පරිවර්තනය

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීම නිසා ලංකා සමාජයේ විවිධ අංශ තුළ ඇති වූ සුවිශාල පරිවර්තන ඓතිහාසික සාධක ඇසුරෙන් විමසා බැලීමකි.
ඇසුරෙන් විමසා බැලීමක් හැටියට මෙම ලිපිය හැඳින්විය හැකිය.

මහින්දාගමනය සමරන මිහින්තලා ආලෝක පූජාව

– චන්ද්‍රසේන රණවීර
ලේක්හවුස් ආයතනය මගින් වසර ... ක් තිස්සේ පොසොන් පෝය දිනවල මිහින්තලා පුදබිමේ පවත්වන ආලෝක පූජාව පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

මිහින්තලා ආලෝක පූජා උළෙල

බුදුසරණ - දිනමිණ මෙහෙය වූ කථික තරගයේ ප්‍රතිඵල

පොල්ගහවෙල මහමෙව්නා අසපුව

කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයට අයත් පොල්ගහවෙල යටිගල්ඔලුව ප්‍රදේශයේ පිහිටි භාවනා මධ්‍යස්ථානයක් පිළිබඳ තොරතුරු – මෙම ලිපියට ඇතුළත්ය.

පොසොන් අතිරේකය

රංගිරි දඹුලු බුද්ධ ප්‍රතිමාව පිහිටුවීම නිමිත්තෙන් පිරිවෙන් 68 කට පරිගණක පරිත්‍යාගයක් බුදු දහමෙන් පෝෂණය වූ උත්සව හා පුද සිරිත්

මිහිඳු මාහිමියන්ගේ පැමිණීම නිසා ශ්‍රී ලංකාව තුළ එදා සිට පැවැත්වීමට යෙදුණු විවිධ බෞද්ධ ආගමික උත්සව සහ පුද පූජා, සිරිත් විරිත් ආදිය පිළිබඳ විමර්ශනයකි.

ඥාණාගමනයකට මඟ හෙළි කළ මහින්දාගමනය

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ ලංකාගමනය නිසා සිරිලක් සමාජය තුළ ඇති වූ චින්තන විප්ලවය, ශ්‍රී ලංකා සමාජයේ විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර තුළ මහින්දගමනය නිසා ඇති වූ සුවිශේෂ උන්නතිය.

බෞද්ධ සංස්කෘතියේප්‍රතිෂ්ඨාපනයට හා ව්‍යාප්තියට දෙවන පෑතිස් රජුගේ දායකත්වය

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් දැන අසා ගත් බුදුදහම නිසා බුද්ධි පරිපාකයට පත් – එවකට සිරිලක රාජ්‍යය කළ දේවානම්පියතිස්ස රජු ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති කළ නව සංස්කෘතික පුනරුදය.

සිරිලක දන නැණ පහන් කළ ලක්දිව ප්‍රථම ධර්ම සංවාදය

මිහිඳු හිමියන් හා දේවානම්පියතිස්ස රජු අතර ඇති වූ ප්‍රථම ධර්ම සංවාදය පිළිබඳ විමර්ශනයකි, මිහිඳු හිමියන් ලක්වැසියාගේ බුද්ධි මහිමය විමසා බැලීම සඳහා භාවිතා කළ මනෝවිද්‍යාත්මක හා ධර්මානුකූල උපාය මාර්ග හෙළිවන ධර්ම සංවාදයකි මෙය.

- ## මිහින්තලේ 'බොංජි' ජපන් බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

'බොන්ජි ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික හාසමාජ සේවා පදනම මගින් 'බොන්ජි' බෞද්ධ අක්ෂර කලාව ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ජනතාව අතරට රැගෙන යෑම සඳහා අරඹා ඇති වැඩ සටහන පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

- ## ලේක්හවුස් ආයතනයේ 'බුදුසරණ' පුවත් පතින් පොසොන් උළෙලට දහම් පාසල් දරුවනට සිල් රෙදි ප්‍රදානය මහා පුණ්‍යකර්මයක්

– නාමල්වැවේ රතනසාර නාහිමි
බුදුසරණ පුවත් පතේ මෙහෙයවීමෙන් වාර්ෂිකව සිල් සමාදන්වන දරුවනට සිල් රෙදි පිරිනැමීම අගය කරමින් මිහින්තලා විහාරාධිපති නාමල්වැවේ රතනසාර නාහිමියන් විසින් කරන ලද අනුශාසනාවක් දැක්වෙන පුවතකි.

- ## අසූ මහා ශ්‍රාවක ප්‍රතිමා වලින් සපිරි අනුරපුර සිරිසඟබෝ භාවනා මධ්‍යස්ථානය

සුප්‍රකට අනුරපුර පුද බිමේ පිහිටා ඇති භාවනා මධ්‍යස්ථානයක් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් ලිපියකි.
බුදුරදුන් ගේ ප්‍රධාන ශ්‍රාවක හිමිවරුන් ලෙස සැලකෙන 'අසූ මහා ශ්‍රාවකයන්ගේ' අලංකාර ප්‍රතිමා ඉදි කර තිබීම – මෙම පුද බිමේ විශේෂත්වයකි.

- ## ලේක්හවුස් මිහින්තලා ආලෝක පූජාව නිමිත්තෙන් පැවති බුදුසරණ – දිනමිණ දීප ව්‍යාප්ත රචනා තරගයෙන් පළමු තැනට පමුණුගම උදිතා.

ලේක්හවුස් මිහින්තලා ආලෝක පූජා උළෙල නිමිත්තෙන් ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ අනුග්‍රහයෙන් බුදුසරණ – දිනමිණ පත්‍රවල මෙහෙයවීමෙන් පවත්වනු ලැබූ දීප ව්‍යාප්ත රචනා තරගයේ ජයග්‍රාහකයන්ගේ නම්.

- ## මිහින්තලා පුද බිමේ පූජනීයත්වය හා ගෞරවය සුරකිමු

– කතුවැකිය

- ## ත්‍රිපිටකය හැදෑරීමට අවස්ථාවක්

- ## බුදු දහමෙන් පෝෂණය වූ උත්සව හා පුද සිරිත්

මිහිඳු මාහිමියන්ගේ පැමිණීම නිසා ශ්‍රී ලංකාව තුළ එද සිට පැවැත්වීමට යෙදුණු විවිධ බෞද්ධ ආගමික උත්සව සහ පුද පූජා, සිරිත් විරිත් ආදිය පිළිබඳ විමර්ශනයකි.

- ## පොසොන් සමයේ වන්දනාවේ එන බැතිමතුන්ගේ පහසුකම් සූදානම්

අනුරාධපුර අටමස්ථානාධිපති හිමියන් විසින් පොසොන් සමයේ අනුරාධපුර වන්දනාවට එන බැතිමතුන් වෙනුවෙන් නිකුත් කරන ලද පණිවිඩයකි.

- ## අනුරාධපුර සාරානන්ද පිරිවෙනේ සමාධි බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේගේ මල් වියන විවෘත කැරේ.

අනුරපුර පුද බිම තුළ පිහිටා ඇති පිරිවෙන් විහාරයක අසූ අට රියන් සමාධි ප්‍රතිමා වහන්සේගේ ආරක්ෂාව සඳහා දනපතියකුගේ ධන පරිත්‍යාගයෙන් මල් වියනක් සහිත ආවරණයක් ඉදිකරවා විවෘත කිරීමේ පින්කමක් පිළිබඳ තොරතුරු රැගත් ප්‍රවෘත්ති විශේෂාංගයකි.

- ## සදහම් දැනුම

– වහුමුවේ විජයවංස නාහිමි
බුදු දහම හා ඒ ආශ්‍රිත විවිධ විෂය කරුණු පිළිබඳ කෙටි ප්‍රශ්න හා පිළිතුරු මගින් පාඨකයා දැනුවත් කරන විශේෂාංගයකි. දහම හදාරන සිසුන්ට මෙම විශේෂාංගය බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

- ## Buddhism as Introduced by Arahant Mahinda: A Religion with Openness

-Asanga Tilakaratne Director: Postgraduate Institute of Pali and Buddhist Studies (University of Kelaniya) Colombo.

ස්වර්ණමාලි මහ සෑ රදුන්ගේ සුදු පිරියම් කිරීමේ පුණ්‍යානුමෝදනා පින්කම